

LAKIALOITE 115/2006 vp

Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta

Eduskunnalle

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on jättänyt vuoden 2007 talousarvioesitystä koskevan talousarvioaloitteen väkevien alkoholijuomien verotuksen palauttamisesta vuonna 2004 toteutettua alkoholiverouudistusta edeltäneelle tasolle. Muutoksella tavoitellaan väkevien alkoholijuomien kulutuksen ja niiden aiheuttamien terveyshaittojen sekä muiden yhteiskunnan kannalta ei-toivottavien haittavaikutuksien vähenemistä.

Kokoomuksen eduskuntaryhmän enemmistö tuki vaalikauden alussa eduskunnan käsittelyssä ollutta hallituksen esitystä alkoholiverotuksen uudistamisesta. Uudistuksella poistettiin ne rajoitteet, joita Suomi oli saanut soveltaa järjestelmädirektiivin muutosdirektiivin perusteella vuoden 2003 loppuun saakka, ja siirryttiin noudattamaan sisämarkkinoita koskevia yleisiä periaatteita valmisteverotuksessa matkustajien tuomisten osalta. Tavoitteena oli alkoholijuomien verotuksen sopeuttaminen sellaiselle tasolle, joka huomioi Suomen korkean vero- ja hintatason verrattuna niin Keski-Eurooppaan kuin EU:n uusiinkin jäsenmaihin sekä erityisesti Viroon. Esityksessä pyrittiin sellaisen veromallin löytämiseen, jolla huomioitaisiin sekä alkoholin verotuksen tason terveysvaikutukset että sen vaikutukset verokertymään.

Alkoholiverotuksen uudistuksen myötä väkevien alkoholijuomien suhteellinen hintataso laskee merkittävästi. Uudistusta tehtäessä tavoitteena oli löytää sellainen veromalli, jossa veropohjan menettämisen uhkaan vastattaisiin sillä ta-

voin mitoitetuin veronalennuksin, että veropohja säilyisi mahdollisimman hyvin Suomessa ja että suomalaiset hankkisivat joka tapauksessa lisääntyvän alkoholin kulutuksensa Suomessa verotettuina tuotteina. Hallituksen esityksen (HE 80/2003 vp) perustelujen mukaan verojen alennukset pyrittiin mallissa mitoittamaan siten, että niiden seurauksena alkoholin kokonaiskulutus ei kasvaisi oleellisesti enempää kuin se kasvaisi tilanteessa, jossa veroja ei alennettaisi lainkaan. Veronalennuksella onnistuttiinkin ehkäisemään "viinaralli" Virosta, mutta samalla kotimainen alkoholin kokonaiskulutus ja sen mukanaan tuomat yhteiskunnalliset haittavaikutukset kasvoivat merkittävästi.

Veronalennuksen jälkeiset akuutit alkoholihaitat ovat nyt nähtävissä. Verotuksen keventäminen on johtanut väkevien alkoholijuomien kulutuksen kasvuun mietojen juomien kulutuksen kasvaessa samanaikaisesti vain hieman tai osin jopa vähentyessä. Stakesin tilastojen mukaan vuonna 2005 suomalaisten kokonaiskulutuksen mukaan laskettuna kulutimme keskimäärin 55 puolen litran Koskenkorvapulloa henkilöä kohden. Väkevien juomien kulutus oli vuonna 2005 lähes viidenneksen korkeampi kuin vuonna 2003. Samanaikaisesti alkoholin kokonaiskulutus on lisääntynyt noin 8 %. Tutkijoiden mukaan tämä kertoo suurkuluttajien ainoastaan lisänneen juomistaan. Tämä on johtanut siihen, että katkaisuun, hoitoon ja erilaisiin psykososiaalisiin tukipalveluihin hakeutuvat asiak-

kaat ovat huonommassa kunnossa kuin aikaisemmin. Myös nuorten alkoholinkäytön vuoksi tukea hakevien päihdeasiakkaiden määrä on kasvussa. Tilastokeskuksen kuolemansyytilaston mukaan alkoholin aiheuttamiin sairauksiin ja alkoholimyrkytyksiin kuoli vuonna 2004 lähes 1 900 ihmistä, mikä on noin viidenneksen enemmän kuin vuonna 2003. Alkoholilla oli joka kolmannen keski-ikäisen kuolleen miehen kuolinsyy. Sosiaali- ja terveysalan järjestöt, kuten A-klinikkasäätiö ja Sininauhaliitto, ovat pitäneet tehokkaimpana alkoholipoliittisena keinona korotusta väkevien alkoholijuomien valmisteveroon.

Alkoholiverotuksen keventäminen vuoden 2004 alusta painottui aiemmista kevennyksistä poiketen väkeviin alkoholijuomiin. Tällöin poikettiin eurooppalaisesta linjasta, jonka mukaan mietoja alkoholijuomia — kuten olutta ja viiniä — suositaan verotuksessa. Nykytiedon ja veron-

kevennyksen havaittavissa olevien vaikutusten valossa tämä valittu linja oli virheellinen. Tämän vuoksi esitämme väkevien alkoholijuomien verotuksen palauttamista takaisin vuoden 2003 verotasolle eli alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon tuoteryhmien 45 ja 46 verotason nostoa 28,25 sentistä 50,46 senttiin senttilitralla etyylialkoholia. Väkevän viinan verotuksen kiristäminen ei välttämättä lisää suuressa määrin tuontia, sillä myös Viro on jo korottanut ja edelleen korottamassa alkoholin verotusta. Nykykulutuksen pohjalta staattisesti arvioituna toimenpide lisäisi vuodelle 2007 arvioitua alkoholijuomaveron kertymää noin 80 miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki**alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteenä olevan verotaulukon muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholi- ja alkoholijuomaverosta 29 päivänä lokakuuta 1994 annetun lain (1471/1994) liitteenä oleva verotaulukko, sellaisena kuin se on laissa 1298/2003, seuraavasti:

VEROTAULUKKO

Etyylialkoholipitoisuus tilavuuspro-senteina	Tuote-ryhmä	Veron määrä
Olut		
— yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	1,68 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	12.	19,45 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
Viinit ja muut käymisteitse valmiste-tut alkoholijuomat		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	4,54 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	103,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8,0	23.	152,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 8,0 mutta enintään 15	24.	212,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Viinit		
— yli 15 mutta enintään 18	25.	212,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Välituotteet		
— yli 1,2 mutta enintään 15	31.	257,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 15 mutta enintään 22	32.	424,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
Etyylialkoholi		
tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuulu-vat tuotteet:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	1,68 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	45.	50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
muut	46.	50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007.

LA 115/2006 vp — Jyri Häkämies /kok ym.

Helsingissä 12 päivänä lokakuuta 2006

Jyri Häkämies /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Kaarina Dromberg /kok
Leena Harkimo /kok
Pertti Hemmilä /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Anne Holmlund /kok
Marjukka Karttunen /kok
Jyrki Katainen /kok
Jari Koskinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Esko Kurvinen /kok
Jere Lahti /kok
Kalevi Lamminen /kok
Jouko Laxell /kok
Suvi Lindén /kok
Marjo Matikainen-Kallström /kok
Olli Nepponen /kok
Tuija Nurmi /kok

Heikki A. Ollila /kok
Reijo Paajanen /kok
Maija Perho /kok
Lyly Rajala /kok
Paula Risikko /kok
Martin Saarikangas /kok
Petri Salo /kok
Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok
Arto Satonen /kok
Timo Seppälä /kok
Juhani Sjöblom /kok
Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Raija Vahasalo /kok
Jan Vapaavuori /kok
Ahti Vielma /kok
Jari Vilén /kok
Lasse Virén /kok
Ben Zyskowicz /kok